U.V.V.

RAAD en DAAD

REDACTIE-COMMISSIE:
Mr. E. G. VAN DIEMEN-MEKKING, A. L. DE BLIECK-KIST, M. HULSMAN-TOEPOEL, E. SCHRIJVER, J. H. SPRINGER, Mr. Dr. J. G. ZEYLSTRA-VAN LOGHEM

4e JAARGANG No. 4
APRIL 1949

REDACTIE-ADRES:
FREDERIKSPLEIN 21, AMSTERDAM-CENTRUM, TEL. No. 36153-31079

Maandblad van de Unie van Vrouwelijke Vrijwilligers

met ons 10 millioenen

Krantenbericht: „waarschijnlijk zal in de loop van dit jaar de bevolking van Nederland het aantal van 10 millioen zielen bereiken."

Met ons 10 millioenen in ons kleine landje!

10 millioen mensen, die gekleed en gevoed en gehuisvest moeten worden; 10 millioen humeuren..... 10 millioen levens, waarin af en toe ook rust en ontspanning nodig is.....

Als je met je 10 millioenen bent, dan kan je niet doen alsof je alleen bent.

Daar moeten we aan denken.

We vertellen het ons kroost, als dat zo fijn de duinen op en af holt. De duinen moeten ons met ons 10 millioenen beschermen en dat kunnen ze niet, als ze kaal getrapt worden en het zand verstuift. Ze kunnen er niet tegen en ze zijn er niet alleen voor ons...

We moeten er ook aan denken, als we die mooie bloeiende meidoorns bewonderen. Wat zouden een paar takken ervan niet beeldig staan in die pul van ons. Maar dan genieten wij thuis alleen er maar van en voor de rest van de 10 millioen blijft slechts een verminkte boom.

Onze oudste zet de radio aan. „Ramen dicht," waarschuwen we, „en doe het wat zachter. Er zijn meer mensen in de buurt en niet ieder waardeert het als jij."

Onze jongste zoon trekt er met zijn kornuiten op uit en we zeggen: „bedenk, er zijn een heleboel mensen, die liever vogels horen dan luidruchtige jongens."

Onze dochter maken we er op attent, dat op een zomeravond aan een stille plas niet ieder verrukt is van een gramofoon, al heeft die ook nog zo'n sentimenteel liedje.

En als onze echtgenoot buiten geniet van zijn vacantie en in gedachten verdiept een sigaret opsteekt, dan herinneren wij hem er aan, dat 9 millioen, 9 honderd duizend enz. mensen ook liever bloeiende hei en groene bossen zien, dan een zwart verkoold veld met spookachtige staken.

Met ons 10 millioenen... 10 millioen mensen op een kluitje...; we kunnen het best goed en prettig met elkaar hebben.

Maar, zoals in een kleine huiskamer en een groot gezin: we moeten elkaar niet hinderen.

J. H. S.

nummer 21

Er is geen huis zonder levensgeschiedenis, geen huis, dat niet ergens, bij levende mensen, herinneringen oproept. De herinneringen aan Frederiksplein nummer 21 kunnen, helaas, nog maar bij heel weinig mensen bestaan. Van de vele bezoeksters — want het waren voornamelijk vrouwen — die daar een half mensenleven lang zijn in- en uitgegaan, zijn er nog maar heel weinige in leven. Dat er nog maar zo weinig over zijn, is niet helemaal het gevolg van de oorlog en de Duitse razzia's. Want „Kleine Tel", die er gewoond heeft, ik meen van 1907 tot zij er, in 1942 haar natuurlijke dood is gestorven, „Kleine Tel" moet toen bij de honderd zijn geweest.

Tellie Dresden, want dat was haar echte naam, was een vriendin van mijn Grootmoeder. Ze was vijf jaar ouder dan deze Grootmoeder, die in 1850 is geboren en het is dus niet te verwonderen, dat er, zo in de dertiger jaren, nog maar heel weinig vriendinnen of familieleden meer over waren, die zich de moeite namen dit merkwaardige mensje op te zoeken.

„Kleine Tel", en ik heb haar nooit anders horen noemen, was inderdaad heel erg klein. Ik herinner mij haar, toen ik zelf vier of vijf jaar oud was en een benedenformaats kind, als niet heel veel groter dan ikzelf, een van de heel weinige „grote mensen", waar ik niet bang voor was. Ze woonde toen in een groot huis op de Keizersgracht en de glorie van dat huis was voor mij de enorme wit betegelde keuken met een poppenkeuken, die een getrouwe replica was van de echte, compleet tot in elk onderdeel, met koperen glazenspuit en beddepan, compleet met de twee „booien" met blauw gebloemde japonnen en witte, gesteven schorten en pijpjesmutsen. Die keuken is mee verhuisd naar het Frederiksplein en toen ik op de Frederiksschool was, mocht ik, als mijn Grootmoeder op nummer 21 logeerde, met de keuken komen spelen.

* * *

„Kleine Tel" had geen dienstmeisjes, ook geen „meiden", zoals het in die dagen nog vaak heette, zij had „booien". En „booien" zijn het gebleven tot het einde toe, al zeiden bezoeksters ook netjes „Juffrouw" tegen de zoveelste opvolgster van de oorspronkelijke Mina, die, in iedere gestalte, Mina bleef heten. Net zoals alle grote witte katers, die ik er gekend heb, de een na de ander, onveranderlijk „Witje" hebben geheten. Mocht er tussen de ene Mina en de andere nog wel eens een zichtbaar verschil hebben bestaan, zelfs voor mij, als grote dierenliefhebster, was er in al die jaren eigenlijk altijd maar één Witje, al zijn er dan perioden geweest, dat er tussen twee phasen van statige, en reusachtig grote, sphinxachtige Witjes, een klein en dartel Witje door de kamers sprong. Maar eigenlijk waren dat dan geen levende katjes, maar de Henriëtte Ronner Katjes, die aan de muur hingen. Henriëtte Ronner was er vertegenwoordigd met twee kattenschilderijen en met één wit Maltezer Leeuwtje, waaraan ik vooral mijn hart verloren had.

Dan hingen er ook, en hoe toepasselijk, twee stukjes van Bakker Korff en ik meen me te herinneren dat er, boven, in de salon, waar alleen ontvangen werd op de verjaardag, en waar dan ontelbare vazen stonden met verleppende bloemen — want „Kleine Tel" was in de voorzomer jarig

Nr. 21. Weest gerust, lezeres. Het schild, dat hier nog als een zwaard van Damocles boven de voordeur hangt, heeft inmiddels een waardiger plaats op het balcon gekregen!

en heeft nooit begrepen, dat bloemen water nodig hebben — dat in de salon een paar kleine schilderijen hingen van Blommers en enkele van diens tijdgenoten.

Voor mij bestond nummer 21 dus uit de kleine voorkamer beneden, waar „Kleine Tel" altijd aan het raam over het plantsoen zat uit te kijken, uit de keuken met de poppenkeuken, en uit de salon op de eerste étage. In de slaapkamer, die daar boven lag ben ik nooit geweest, want als het eens gebeurde, dat „Kleine Tel" ziek was, werd er niet ontvangen. Men ontvangt niet als men ziek is.

* * *

Wie geboren is in 1845 en opgevoed door strenge ouders en een strenge gouvernante in de jaren tussen 1850 en 1860, die heeft wel heel streng omlijnde begrippen omtrent hetgeen wel en niet behoort. Grote belangstelling voor de muziek behoorde blijkbaar wel tot de goede toon, want „Kleine Tel" is een van de eerste aandeelhoudsters van het Concertgebouw geweest en jarenlang heeft men er haar kunnen zien zitten, samen met haar vriendin Netje van Raalte, die, veel minder taai, al in de twintiger jaren is gestorven. Een maandrijtuig behoorde ook tot de onmisbaarheden des levens en het was in dat coupé'tje, met rode satijn gecapitonneerd, dat de twee oude dametjes de tocht naar en van de van Baerlestraat ondernamen.

* * *

En dan was er de liefdadigheid : een crêche en een tehuis voor ongehuwde Moeders, waaraan jaar in, jaar uit, een groot bedrag werd geschonken. Het zijn ook deze twee instellingen geweest, die de enige erfgenamen waren, tot grote ergernis van diverse meer of minder ver verwijderde neven en nichten. Maar dat alles is heel anders verlopen. De meer of minder ver verwijderde nichten zijn stuk voor stuk door de Duitsers geliquideerd en het restant van wat eens een groot vermogen moet zijn geweest, is aan Lippmann Rosenthal overgedragen. Niemand weet wat er is gebeurd met de Henriëtte Ronners, met de Bakker Korffs, en de Blommersjes. Heeft de poppenkeuken het overleefd? Waar zijn de meubels, de Perzische kleden ? Waar het tafelzilver, het porselein en kristal ? Het linnengoed ? De Heer Puls zal het wel weten. Of ook niet.

* * *

Hoe ze er uit zag, „Kleine Tel" ? Klein, heel erg klein. En volkomen verschrompeld, alsof ze een ledepop was, gemaakt van heel oud, heel tanig zeemleer. Ze droeg een rossige pruik, want het verhaal wil, dat ze volkomen kaal was. En er is een relaas over een nachtelijk alarm, toen „Kleine Tel", die zeker niet bang was uitgevallen, de trap afkwam om te kijken of er werkelijk iets niet in de haak was en Witje overviel, die zó geschrokken is van het pruikloze hoofd, dat hij op de vlucht is geslagen en nooit meer is weergekeerd, zodat er, na enkele weken, een nieuw Witje moest worden gezocht. Ze was, wat men noemt, „vies bij" en ze kon, met haar merkwaardig krakende stem, op alleramusante wijze zitten vertellen over haar jeugd, toen er nog geen radio, geen gramofoon, geen bisocopen en geen dancings waren en toen de jongelui nog de kunst verstonden zichzelf en elkaar te amuseren inplaats van te verlangen geamuseerd te worden. Pas heel aan 't eind, toen ze al een stuk over de negentig moet zijn geweest, zijn haar geestvermogens gaan tanen en van hetgeen er in en na 1940 is gebeurd, heeft zij nauwelijks iets geweten.

* * *

En zo zetelt dan nu de U.V.V. waar „Kleine Tel" de tweede helft van haar leven sleet. En dan blijkt er toch een zekere continuiteit te zijn. Want weer is het nu een huis, waarin voornamelijk vrouwen binnengaan en het is niet zo ver weg, dat de U.V.V. nu woont, waar eens, als iets gewaagds en hypermoderns, geconfereerd werd over een crêche en een tehuis voor ongehuwde moeders.

ELKA SCHRIJVER.

Nogmaals: De Landdag

Bij het zingen van ons mooie U.V.V.-lied op de landdag te Nijmegen bleek zelfs het hoofdbestuur daarbij niet „vrij van het papiertje" te zijn. Het leek daarom een goed idee het Driepijlen-lied nog eens in Raad en Daad af te drukken. Ieder heeft nu voor de landdag de tijd het nog eens door te nemen.

U hebt U toch bij Uw afdelings-secretaresse opgegeven voor de landdag, die 19 Mei te Hilversum gehouden wordt in Hotel Gooiland ? Ontvangst van de deelneemsters tussen 10 en 11 uur.

Driepijlenlied

Wijze: Gij schitt'rende kleuren van Nederland's vlag.

Drie zilveren pijlen op veld van azuur,
Gebundeld tot teken van kracht,
Voor anderen klaarstaan, op ieder uur,
Is steeds weer de taak, die ons wacht.
Drie pijlen, verenigd in één gespannen boog,
Verschillend gericht, maar toch alle omhoog,
Symbool van ons streven, ons werk, onze macht,
Ons streven, ons werk, onze macht.

Wij helpen en dienen en staan reeds paraat,
Nooit klopt men vergeefs bij ons aan.
Gij vraagt en wij helpen met Raad en met Daad
Zodra een beroep wordt gedaan.
Wij werken vrijwillig voor volk en voor land,
Wij kennen in d'arbeid geen rang en geen stand.
Zo zij het, zolang d'U.V.V. zal bestaan,
Zolang d'U.V.V. zal bestaan.

Een ieder van ons doet met vreugde haar plicht
In dagen van rampspoed of vree.
Door eendracht gesterkt valt het werken ons licht,
Wie warm is van hart, werke mee.
Wij hebben U nodig, gij Nederlandse vrouw,
Wees met ons in offergezindheid en trouw.
Bouw mee aan het doel van ons schoon U.V.V.,
Bouw mee aan ons schoon U.V.V.

A. L. DE BLIECK-KIST.

DE VROUW ALS . . . .

Bij de meeste vrouwen kan men achter het hoofd van deze rubriek heel eenvoudig een beroep invullen. Maar wanneer het slachtoffer van onze nieuwsgierigheid Mevrouw Verwey-Jonker betreft, dan zou er eigenlijk een heel rijtje functies moeten worden ingevuld.

In de allereerste plaats moet men dan beginnen de aandacht te vestigen op het feit, dat Mevrouw Verwey-Jonker een van de zeer weinige vrouwenfiguren in ons land is, met een bekendheid — in beperkte kring, zo U wilt — in alle landen, die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties. Die bekendheid is niet te verklaren door het feit, dat Hilda Verwey-Jonker een van de weinige vrouwelijke gedelegeerden van de UNO was. Voor ons, zowel als voor ongetelde niet-Nederlanders, is zij vooral het hart en de ziel van het probleem der „D.P.'"s, de verplaatste personen, de ontwortelden van Europa. En de I.R.O., de „International Relief Organization", die thans zo vlot werkt, dat men het er nu zonder Mevrouw Verwey af kan, deze organisatie is in grote mate haar werk.

Natuurlijk is dat allemaal niet vanzelf gegaan. Van huis uit, als we dat zo mogen uitdrukken, was Hilda Verwey sociologe. Zij studeerde in Leiden en Amsterdam en kort nadat zij haar doktersgraad behaald had, werd zij Mevrouw Verwey, de vrouw van de Eindhovense scheikundige.

Voor een zo bekwaam organisatrice kan het niet erg moeilijk zijn geweest studie en gezinsleven op bevredigende wijze te combineren. Wie het voorrecht heeft gehad de woning van de Verweys te betreden, weet, dat men daar onmiddellijk de indruk krijgt van een huishouding, die op rolletjes loopt. En in een huishouding met vier schoolgaande kinderen, twee jongens en twee meisjes, zit de vrouw des huizes, ook zonder andere bezigheden, niet bepaald met de handen in de schoot.

* * *

Vóór de oorlog is Mevrouw Verwey een tijdlang lid geweest van de Eindhovense Gemeenteraad en in die periode, tussen '33 en '40, toen zoveel mensen in ons land de verhalen van de Jodenvervolgingen in Duitsland maar niet wilden geloven, was Mevrouw Verwey een van de eersten, die dit probleem aanpakte en in Eindhoven hard heeft meegewerkt aan de stichting en het beheer van een tehuis voor Duitse Joodse jongens. En in die jaren heeft zij de grondslag gelegd van haar kennis van dit probleem, heeft zij zich ingewerkt in de vele moeilijkheden, die het probleem der ontwortelden later met zich zou meebrengen : de psychologische moeilijkheden, de mogelijkheden en onmogelijkheden der immigratie in verschillende landen, de practische moeilijkheden van huisvesting en voeding en kleding, van opvoeding en herscholing, om er maar enkele te noemen.

* * *

Als men Mevrouw Verwey hoort vertellen, dat zij gedurende de oorlogsjaren aan haar dissertatie

Cliché welwillend afgestaan door de N.V. Arbeiderspers

heeft gewerkt en toen gepromoveerd is, „omdat zij toen niet veel te doen had", dan roept dit zinnetje „niet veel te doen" gedachten op aan een grote huishouding-in-oorlogstijd, aan onderduikers, aan illegaal werk en aan de werkzaamheden verbonden aan het lidmaatschap van „enkele adviescommissies, die geen officieel karakter dragen". Maar goed, U weet het nu, in de oorlog had Mevrouw Verwey niet veel te doen. Na de oorlog, d.w.z. na September '44, toen het Zuiden bevrijd was, was er werkelijk genoeg te doen en het zal U niet verwonderen, dat Mevrouw Verwey toen ook een der eersten was, die de organisatie van het vluchtelingenprobleem ter hand heeft genomen. We vinden het dan ook vanzelfsprekend, dat zij werd benoemd tot gedelegeerde bij de eerste Assemblée van de V.N., die in 1946 te Londen werd gehouden. De Assemblée op haar beurt, benoemde Mevrouw Verwey in de Sociale Commissie want het was toen al bekend, dat deze kleine

Nederlandse meer wist van het vluchtelingen- en emigrantenprobleem dan iemand anders. Juist haar practische ervaring, zowel als haar grote kennis van de emigratiewetten van de V.S. en Engeland hebben er toe bijgedragen, dat zij ook werd verzocht lid te worden van de „I.R.O.". En het opbouwen van deze organisatie is, gedurende 1947 en 1948 het werk geweest, waaraan zij het grootste gedeelte van haar tijd en krachten heeft gewijd. Het is ook deze arbeid, die er de oorzaak van is geweest, dat Mevrouw Verwey voor het lidmaatschap van de Gemeenteraad heeft bedankt. Wel is zij lid gebleven van de adviescommissie voor arbeid van vrouwen en meisjes, door de Minister van Sociale Zaken ingesteld. En ook was er tijd om lid te zijn van het Tribunaal te Eindhoven en van die enkele andere adviescommissies, waarover we U reeds terloops vertelden.

* * *

Eerstdaags verschijnt, bij de Uitgeverij „Vrij Nederland" haar eigen verslag over het probleem der heemlozen, „Uprooted Europe". Van tijd tot tijd verschijnen er wel eens artikelen van haar hand over dit of andere problemen waar onze tijd geen, of nauwelijks raad mee weet en er zijn voordrachten, ook in Duitsland. We laten het nu verder aan U over om in te vullen wat er moet komen achter „Een vrouw als....", maar we waarschuwen U, dat het waarschijnlijk beter zal zijn nog even te wachten. Mevrouw Verwey is, dat hopen wij vurig, nog eerst in het midden van haar leven en er zijn nog vele functies, die we in de toekonst achter haar naam zouden kunnen invullen. We laten het daarom liever aan de schrijvers der toekomst over het etiket in te vullen, dat eens zal prijken achter de naam van een, die reeds zo onnoemelijk veel heeft gedaan voor de onterfden dezer aarde, zonder onderscheid van nationaliteit, ras, geslacht of leeftijd. De wereld is nog niet zo volmaakt, dat er voor deze dynamische persoonlijkheid geen werk meer zou zijn.

ELKA SCHRIJVER.

Clubhuis voor werkende vrouwen
TE BATAVIA

In vervolg op het artikel van Mejuffrouw Mr. ten Broecke Hoekstra in het Februari-nummer kan thans gemeld worden, dat de Secretaris van Staat van het Departement van Sociale Zaken te Batavia op de Tanah Abang heuvel aldaar dezer dagen een clubgebouw voor werkende vrouwen heeft geopend.

Dit clubgebouw is ingericht door de Afdeling Verzorging Belangen Vrouwelijke Werkkrachten van dat Departement, om in Batavia en omgeving werkende vrouwen en meisjes, die door de beperkte huisvesting daaraan grote behoefte hebben, in haar vrije tijd een gezellig home te verschaffen.

Genoemde departementsafdeling werkt nauw samen met de in het Centraal Selectie Orgaan Vrouwelijke Werkkrachten Indonesië (secretariaat gevestigd op het Ministerie van Sociale Zaken te 's-Gravenhage) samengebundelde Nederlandse vrouwen-organisaties, welk orgaan van de Regering opdracht heeft aan de hand van inlichtingen over persoonlijkheid en verleden te beoordelen of vrouwelijke personen geacht kunnen worden geschikt te zijn voor uitzending naar de Overzeese Gebiedsdelen.

Deze vrouwen-organisaties hebben thans op zich genomen voor de bibliotheek en de leeszaal van het tehuis op Tanah-Abang-heuvel een bijdrage te zenden.

Dank zij de grote medewerking van het Lectuurdepot Niwin-Rode Kruis, Gevers Deynootweg 57a, Scheveningen, is het mogelijk geweest reeds een mooie collectie boeken naar het Clubhuis te zenden. Deze boeken zijn dus feitelijk op voorschot geleverd. Alle vrouwenverenigingen zullen nu moeten zorgen, dat de leemten in de boekenvoorraad weer worden aangevuld.

Alle *goede boeken*, ook *kinderboeken* zijn welkom ; Engelse, Franse, Duitse, vertaalde boeken en studiewerken van allerlei aard.

Alle mogelijke tijdschriften en weekbladen zowel Nederlandse als buitenlandse kunnen voor de leestafel gebruikt worden, mits niet te oud.

Boeken kunnen portvrij verzonden worden in pakketten tot maximum 2 kg indien geadresseerd: Bark, den Haag.

Tijdschriften kunnen portvrij verzonden worden, indien geadresseerd: Rode Kruis Tijdschriftendienst den Haag ook in paketten tot maximum 2 kg.

Ook kan natuurlijk gebruik gemaakt worden van de *Lectuurhuisjes* van de Niwin.

Zendingen boven 2 kg moeten gefrankeerd worden.

Op het Lectuurdepot Niwin-Rode Kruis, Gevers Deynootweg 57a, Scheveningen zijn gedrukte stroken en etiketten voor de verzending, gratis verkrijgbaar.

Ons hoofdbestuur beveelt deze boeken inzameling hartelijk aan in de belangstelling van de afdelingsbesturen en alle U.V.V.-sters persoonlijk. Het spreekt vanzelf, dat de redactie zal zorgen, dat „Raad en Daad" nimmer op de leestafel te Batavia ontbreekt.

De afdeling Amsterdam wil zich het lot van het clubhuis te Batavia speciaal aantrekken door het te adopteren en voor de kleine „gezelligheden" te zorgen.

BIJ "WOMEN IN GREEN"

Van Charles Graves

Dezer dagen kwam me in handen "Women in Green", het uitstekende — door een man ! — geschreven verslag over de werkzaamheden van de W.V.S. in oorlogstijd. Mooi uitgegeven in een groene band met bordeauxrode letters, de kleuren van het aantrekkelijke en weinig uniformachtige uniform, dat meer dan een millioen Engelse vrouwen hebben mogen dragen.

Onder 't lezen heb ik alle stadia doorgemaakt van bewondering en verbazing ; ik ben moe geworden — méé moe geworden — van zeven jaar sjouwen en ploeteren onder de meest moeilijke, dikwijls gevaarlijke, omstandigheden, alles gecomprimeerd in een verhaal van 280 pagina's, dat met anecdotes en een minimum aan cijfers boeiend en bijna beklemmend is. En in de totale onmogelijkheid een goede indruk van hun werk te geven zonder het hele boek over te schrijven, duik ik in de zee der gegevens en vis er hier en daar wat uit op.

Daar is dan eerst het grote fundamentele verschil bij het ontstaan van U.V.V. en W.V.S. De U.V.V. groeide uit plaatselijke, onderling verschillende particuliere „ondernemingen", waarbij de overheid vóór 1940 soms licht-ironisch, soms welwillend toekeek, maar in ieder geval eerst van het nut overtuigd moest worden en zich veelal van steun onthield. Na de concentratie in '45 heeft de overheid de U.V.V. volkomen aanvaard en in sommige gevallen gesubsidieerd.

De W.V.S. daarentegen ontstond in 1938 *op verzoek* van de Regering, t.w. Sir Samuel Hoare, die twee brain-waves had ; ten eerste : dat het mogelijk moest zijn véél meer vrouwen in te schakelen bij de Luchtbeschermingsdienst, waarvoor een aparte organisatie zou moeten worden ingesteld; (men ziet dat de oorspronkelijke bedoeling van de W.V.S. héél wat beperkter was dan haar latere omvang !) ; ten tweede : dat Lady Reading daarvan de leiding op zich moest nemen. Waarop Lady Reading met bijkans geniale eenvoud en inzicht een schema opstelde, dat onveranderd gehandhaafd bleef en waaraan ze deze persoonlijke voorwaarden verbond : ze wilde haar eigen secretaresse en telefoniste meebrengen, en als algemeen secretaresse een ambtenares van het Departement hebben. Dat werd goed gevonden, al kostte het nog moeite genoeg om Miss Mary Smilton, die op het Ministerie van Arbeid werkte, en waarop ze haar oog had laten vallen, te pakken te krijgen !

De kosten werden gedragen door Binnenlandse Zaken. Lady Reading vertrouwde, dat het werk zelf vrijwillig zou geschieden. Een gebouw werd ter beschikking gesteld (eerst alleen één kamer met vier stoelen plus parket, dit laatste ter ere van Lady Reading's nieuwe waardigheid van „Deputy Under-Secretary of State" en als welkome zitplaats voor het vijfde Bestuurslid !) en het nieuwe instituut ten nauwste verbonden met „Civil Defence" (Bescherming Burgerbevolking) ; Centraal geleid met een gewestelijke onderverdeling, die in de loop der jaren dikwijls uitgroeide tot een organisatie zelfs per straat !

Het ontbrak Lady Reading aan psychologische noch practische kijk. „Leid hen op na hun aanmelding en geef hun onmiddellijk aansluitend daarop iets te doen anders verslapt de animo. Laat hen zoveel mogelijk zelf doen, houd daarmee hun interesse vast, waardoor ze 't gevoel krijgen, dat dit iets van hènzelf is. Vrouwen doen liever werk, dat onmiddellijk voor de hand ligt en in een klein vertrouwd verband, dan met een ver verwijderd doel."

En ze wist haar mensen en het werk, waarvoor ze geschikt waren, uitstekend te kiezen !

Niemand voorzag, toen de eerste enthousiaste en totaal ongeschoolde leden zich aanmeldden bij Miss Smilton — die lichtelijk geschokt werd door zóveel gebrek aan ambtelijke routine en een zó vreemd en vaag plan dat vrijwilligers inschakelde bij de *Regering* ! — dat binnen korte tijd Civil Defence tot in al z'n geledingen vrijwel geheel zou komen te steunen op deze vrouwen, en dat zelfs het leger meermalen hun hulp in zou roepen.

Het spreekt vanzelf, dat de W.V.S. „de conjunctuur mee had". Alleen door een uiterste krachtsinspanning van de héle bevolking, burgers en militairen, kon Engeland zich handhaven. Onder grote druk komen grote dingen tot stand, niets is zo inspirerend ! Elke opdracht was inderdaad nieuw, er was geen jarenlange ervaring, waaruit geput kon worden. Gezond verstand, moed en een onverwoestbare drang tot meehelpen, die door geen enkel gevaar of moeilijkheid te stuiten was, vonden steeds de oplossing. Alles moest tegelijk gebeuren en iedere dag méér !

Een hutspot van werkzaamheden : breien, inmaken, slachtoffers registreren, camouflage-netten maken ; clubs voor evacuées en Amerikaanse soldaten inrichten, alsmede inlichtingenbureaux en registratiebureaux (onmiddellijk na een bombardement in het naaste ongeschonden huis met telefoon) en altijd weer cantine-werk, millioenen koppen thee en sandwiches voor militairen en evacuées, voor „uitgebombardeerden" en leden van brandweer en luchtbescherming, die soms dagenlang in het puin groeven op zoek naar slachtoffers. Ook wel hele maaltijden, dikwijls gekookt op geïmproviseerde kacheltjes midden op straat tussen de ruines. Dan kleding-depots maken en eindeloos kleren uitdelen en naaien !

Er komt arbeidsdienstplicht voor vrouwen. Daar gaan zoveel waardevolle leden ; daar gaan de dienstmeisjes, zowel van particulieren als uit ziekenhuizen e.d. Nu komt het werk neer op wie te oud (of te jong) zijn en wier vrije tijd door gebrek aan hulp thuis, extra bekort wordt. En nog steeds groeien de opdrachten :

Uit sommige landstreken moet de bevolking om

militaire redenen weg, boeren, die geslachten lang op dezelfde plaats woonden. Verwarring en verdriet zijn groot : de W.V.S. vult formulieren in, zorgt voor kisten, helpt inpakken en verhuist have en goed. Ten behoeve van de vloot wordt verse groente naar havenplaatsen verzonden ; er worden sokken gestopt voor de soldaten, die bovendien les krijgen in dit nuttige handwerk ; kruiden verzameld en gedroogd voor medicamenten en doorgangshuizen ingericht voor evacuées, arbeiders, die in fabrieken moeten werken in andere delen van het land, voor asocialen en zieke baby's. Levertraan en sinaasappelsap tot in de afgelegenste dorpen gebracht waar dergelijke dingen met wantrouwen bekeken worden en met zachte drang aan de man gebracht, „meat pies" (soort vleespasteitje) gebakken en aan de handarbeiders uitgereikt, die dan aan één stuk door kunnen werken.

Nietaltijd ging alles van een leien dakje ! De overbelaste auto's zakten in elkaar of bleven steken in de modder. Er kwamen tekorten aan materiaal, aan kroezen, dekens. De bombardementen roofden kostbare slaap zo goed als kostbare levens.

Maar het werk gebeurde en gebeurde goed. Het gebeurde vlug, maar nooit mechanisch, moedig, maar nooit brutaal, met tact, begrip, vriendelijkheid... en humor !

„Ze waren het menselijk cement tussen de ambtelijke stenen" zegt de schrijver.

Steeds meer steunden de officiële instanties op deze wonderbaarlijke, soepele organisatie, die hen nooit in de steek liet. „De W.V.S. zegt nooit nee". En vanzelfsprekend groeide ze in de harten der bevolking, veroverde zich een onvergankelijke plaats in de samenleving en werd een niet meer weg te denken deel in het leven van haar leden. Meermalen meldden zich vrouwen, die juist onder 't puin waren uitgekropen en alles verloren hadden, op hun post : „want wat zou ik anders doen ?" In een toevallig gesprek bleek, dat iemand sandwiches had gemaakt van 4 uur 's middags tot de volgende morgen 9 uur. „Zonder ophouden ?" vroeg Lady Reading. „O nee, er was een half uur pauze bij 't wachten op nieuwe voorraden !" Eén voorbeeld uit velen.

De oorlog was voorbij, de W.V.S. behield een taak. Evacuées keerden terug, kinderen uit bezette landen werden opgekweekt en sommige leden trokken naar India en andere landen om daar het werk voort te zetten. Een moegestreden volk bemerkte reeds na korte tijd, dat ook de vrede bevochten moest worden en het herstel een niet geringe energie vroeg met minder tastbare resultaten. Veel vrouwen die verlangend hadden uitgezien naar een rustiger tijd, keerden vastberaden terug.

De W.V.S. blijft, ze hoort erbij ; er wordt op haar gerekend.

De vrouwen van Engeland, zich voor altijd bewust van de enorme kracht, die uitgaat van het gezamenlijk zich geven aan een taak, bouwen mede aan de gemeenschap, aan hun land, dat hun zoveel dierbaarder werd sinds zij zelf meehielpen om het te bewaren. C. J. DROOGLEVER FORTUYN.

DE INDISCHE SCHOOL

voor meisjes en vrouwen

De Indische School zond ons onderstaande gegevens die wij, in aansluiting op het artikel van Mej. ten Broecke Hoekstra „Waarom ga ik werken in Indonesië ?" dat wij in een vorig nummer plaatsten, gaarne in ons blad opnemen. Red.

De **„Indische School voor Meisjes en Vrouwen"** (vroeger „Koloniale School" geheten) werd ruim 27 jaar geleden opgericht en stelt zich ten doel, meisjes en vrouwen, die zich in de tropen gaan vestigen, te bekwamen voor de taak, die haar aldaar wacht, hetzij als zelfstandige- ongehuwde vrouw, hetzij als gehuwde vrouw en moeder.

De opleiding wordt gegeven in driemaandelijkse cursussen.

Het onderwijs omvat :

1. *Lessen, waarin op de meest eenvoudige en duidelijke wijze wordt getracht de levenstaak der vrouw in de tropen, waar die in het moederschap is gelegen, te bespreken (de z.g. „Moedercursus"), praktijklessen in kinderverzorging.*
2. *Lessen in huishoudelijke ziekenverpleging en ziekenvoeding.*
3. *Lessen in verbandleer en eerste hulp bij ongelukken.*
4. *Lessen in de Maleise taal en land- en volkenkunde van Indonesië.*
5. *Lessen in tropische hygiëne.*
6. *Lessen ter verkrijging van enige vaardigheid in het bereiden van eenvoudige en dagelijks voorkomende gerechten uit de Hollandse en Indische keuken.*
7. *Lessen in het knippen en vervaardigen van onderkleding en zeer eenvoudige bovenkleding voor zuigelingen, kinderen en volwassenen.*
8. *Lessen in Ind. samenleving, omgang met bedienden en alles wat verder tot een Ind. huishouding behoort, voorlichting over aankoop van uitrusting en uitzet voor Indonesië.*

Het schoolgeld voor de gehele cursus bedraagt ƒ 125.—. Desverkiezende kunnen ook enkele leergangen gevolgd worden.

Inschrijving van leerlingen (mondeling of schriftelijk) aan de school : Westeinde 46, tel. 330695. Spreekuur directrice : Woensdag van 2-4 uur of ten huize der directrice : van Loostr. 12, tel. 550322.

De directrice der school, Mej. Merkus en nagenoeg alle leerkrachten beschikken over een langdurige Ind. ervaring, zodat de school een voor haar doel geheel eigen sfeer bezit, welke elders in ons land niet, of zéér sporadisch, te vinden is.

Gedurende haar bestaan heeft de school ruim 1200 leerlingen opgeleid en talrijk zijn de brieven van ex-leerlingen, vol erkenning over het praktische nut, dat zij van het onderricht gehad hebben.

OPPASHULP

Een pad vol rozen...
maar ook vol doornen.

Het laat zich aanzien, dat de benjamin onder de U.V.V.-werkobjecten een snelle en voorspoedige ontwikkeling tegemoet gaat. Steeds meer afdelingen nemen „Oppashulp" op, en ongetwijfeld zal al doende ook deze nieuwe taak steeds beter en doelmatiger worden georganiseerd.

Nu zij het verre van ons, een onheilsprofeet te willen zijn, en daar is ook niet de minste reden voor, want wij hebben het volste vertrouwen in de efficiency, het inzicht en het doorzettingsvermogen van onze U.V.V.-zusters. Maar toch menen wij wel te mogen voorspellen, ja, daar zelfs goed aan te doen, dat het pad der oppashulpen niet uitsluitend over rozen zal gaan, dat het er één zijn zal van vallen en opstaan, en dat men zich terdege rekenschap dient te geven van alle eventualiteiten, welke zich kunnen voordoen.

Wij doen deze, misschien ietwat somber klinkende, voorspelling (gelukkig !) niet op grond van eigen ervaring. Het was het lezen van een artikel in een Amerikaans tijdschrift over ditzelfde onderwerp, dat ons plotseling verrassende inzichten gaf in deze voor ons nog min of meer nieuwe materie, en ons opeens helder deed beseffen hoeveel voetangels en klemmen er op het terrein der „oppassen" listig verscholen liggen. Daarom leek het ons nuttig enkele hiervan te onthullen voor wie er haar voordeel mee doen kan.

Oppashulp is zomin een specifiek Amerikaans als een uitsluitend Nederlands probleem ; het is een typisch verschijnsel van de moderne tijd, een onvermijdelijk uitvloeisel van het dienstbodeloze tijdperk, hier en overal.

In Amerika is dit tijdperk al aanzienlijk langer aan de gang dan bij ons, en de „baby-sitter" is daar dan ook al sedert jaren een algemeen bekend instituut. Men heeft er, hoe kan 't ook anders, het probleem op z'n Amerikaans aangepakt, en men zou de oppashulpen langzamerhand bijna tot de „sleutel-industrieën" kunnen rekenen !

Overdreven ? Dat zoudt U niet zeggen, mevrouwtje, als U wist dat er alleen al twee millioen jonge meisjes een aardige bijverdienste in vinden, en dat er gemiddeld zo'n 750 millioen dollars per jaar mee gemoeid zijn !

Natuurlijk zijn de „oppassen" georganiseerd. Zij hebben hun eigen vakbonden, die aangesloten zijn bij verhuurkantoren, die niet anders doen dan baby-sitters verhuren. Zij hebben ze in alle soorten en variaties, oude en jonge, vrouwelijke — en mannelijke. Dacht U dat oppashulp een speciaal vrouwelijke bezigheid was ? O, nee, in Amerika vast niet. Heel wat mannen trachten op deze wijze een welkom stukje aan het familie-inkomen aan te breien, of een avond ergens min of meer verzorgd onderdak te zijn. En lang niet de eerste de besten ! Antwoordde niet de uit de tweede wereldoorlog bekende admiraal Nimitz, bij het verlaten van de dienst, op de vraag, wat hij nu dacht te gaan doen : ik word baby-sitter ! ?

En een ander roerend verhaal : politie vond sporen van een beruchte en langgezochte gangster, welke leidden naar een flatgebouw. Zij stelde een onderzoek in en vond de boef... als baby-sitter. Toen zij hem wilden inrekenen, zei de teerhartige Al Capone : „Ik kan nu niet weg, ik kan de kleintjes niet in de steek laten." De politie zag de redelijkheid hiervan in en stelde de arrestatie nog even uit.

De zojuist genoemde verhuurkantoren stellen in het algemeen aan hun „materiaal" hoge eisen. De condities zijn als regel : geen bezoek gedurende de dienst, geen gebruik van de telefoon zonder permissie, geen gebruik van alcohol, geen lichamelijke straffen, geen eigenhandige verlening van medische hulp. Het tarief is meestal 75 dollarcts. per uur.

Dat rijpere leeftijd ook meerdere deskundigheid op het gebied der kinderverzorging zou garanderen, is een veronderstelling, die lang niet altijd opgaat ; integendeel, zou men bijna geneigd zijn te zeggen. Zo lazen wij van een geval, waarin een ouderpaar met een bezwaard hart hun luid krijtende baby in de zorg moest achterlaten van een oudere, mannelijke sitter. Toen zij 's avonds thuiskwamen, lag junior in diepe slaap. „Hoe heb je hem stil gekregen ?" vroeg de bewonderende moeder. „O, heel eenvoudig, was het verrassende antwoord, „toen het tijd was voor z'n fles, heb ik er een flinke scheut gin door gedaan. Daarop is hij heerlijk ingetukt en heeft geen kik meer gegeven !"

Gelukkig blijkt altijd weer, dat kinderen een verbazingwekkend taai ras zijn, zodat er ondanks dergelijke min of meer verbijsterende ingrepen toch zelden of nooit ernstige schade wordt aangericht.

Zoals wij aan het begin van dit verhaal reeds opmerkten, bestaat een overweldigend groot aandeel der oppashulpen in Amerika uit schoolmeisjes, zo tussen de 16 en 19 jaar, en deze zijn lang niet de slechtste. Zij hebben haar eigen vakverenigingen, en een van de best georganiseerde staat onder leiding van een 15-jarig meisje. Zij vatten de kwestie zakelijk op, en zorgen dat hun leden eerst een behoorlijke opleiding krijgen. Voor de sittercursus, die 8 weken duurt, bestaat grote belangstelling. Vele meisjes hopen toch te eniger tijd zelf eens moeder te worden, en dan kan het hier geleerde alleen maar zijn practische nut hebben. Zij leren er baby-verzorging, eten geven en naar bed brengen der grotere kinderen, spelletjes, ja, zelfs de oplossing van dat allermoeilijkste probleem : een onwillig kind ertoe brengen zoet te gaan slapen (zonder gin !). Maar ook het eigen vernuft kan in sommige lastige gevallen wel eens uitkomst brengen. Zo vond een jeugdige sitter de volgende eenvoudige methode om een woelige peuter wat tot rust te brengen : zij smeerde een klein likje stroop aan al zijn vinger-

toppen en gaf hem een veertje om mee te spelen. Urenlang bleef de kleine geabsorbeerd door het wonder, dat het veertje telkens weer aan een ander vingertje bleef kleven! Ter navolging!

De meisjesbonden hebben hun eigen regels neergelegd voor het ambt van baby-wacht. Zij luiden:

Voor de ouders:

Zorg dat de kinderen in behoorlijke conditie zijn, schoon, gevoed, en in een dragelijk humeur. Als er huishoudelijk werk wordt verlangd, moet dit extra betaald worden. Geef uitvoerige instructies voor noodgevallen, speciale verzorging of voeding der kinderen. Als de taak van de sitter 's avonds na duister beëindigd is, moet zij naar huis worden gebracht. Na middernacht 1½ maal het tarief. Zet een hapje klaar voor de sitter.

Voor de sitters:

Gedurende de dienst geen bezoek van vrienden. Sla de kinderen niet zonder toestemming der ouders. Volg de instructies nauwkeurig op.

Zo op papier ziet het er allemaal nogal onschuldig uit, maar toch bewijst ook hier de practijk, dat geen wet of regel afdoende is om de naleving ervan „waterdicht" te garanderen. „Geen bezoek van vrienden", zegt het reglement. De meesten zullen dit vanzelfsprekend vinden, maar toch oordelen vele Amerikaanse meisjes dat, wanneer zij de kinderen naar bed hebben gebracht, zij recht hebben op bezoek. Het ligt voor de hand, dat wanneer dit bezoek is van dierbare vrienden of verloofden, de aandacht nog wel eens van de kinderen en hun eventuele eisen zal worden afgeleid.

Ook de clausule over lichamelijke bestraffing is een bron van onenigheid. Een tik is gauw gegeven, en zelfs kan in uiterste gevallen een pak slaag misschien wel eens heilzaam zijn, maar de meeste ouders zullen dit recht toch wel uitsluitend voor zichzelf willen reserveren.

Van de eisen aan de ouders, welke over het algemeen redelijk te noemen zijn, schijnt vooral over het verplichte „hapje" nogal eens verschil van mening te bestaan. Met wat royaliteit aan de ene en wat bescheidenheid aan de andere kant, zal deze klip meestal toch wel te omzeilen zijn, dunkt ons.

Er zijn echter andere min of meer onplezierige ervaringen met ouders, waar wij eerder op willen wijzen, zoals b.v. de „minuten-tellers". Laten we gemakshalve aannemen, dat het tarief / 1.20 per uur is. Redeneer dan niet, vader of moeder, dat dat dus neerkomt op 2 cts. per minuut en dat, als Uw oppas dienst heeft gedaan van 8 uur tot 17 min. over 10, U dus 137 x 2 cts. schuldig bent. Betaal royaal het laatste halve uur vol uit, en Uw oppas zal U volgende keer zeker graag de 5 minuten schenken, die zij dan over het hele uur is gebleven.

En dan nog iets: kom thuis op de afgesproken tijd, en laat niet Uw plaatsvervangster, die gehoopt had om 11 uur naar huis te kunnen gaan, tot een uur of half twee zitten knikkebollen, zelfs al was Uw fuifje nóg zo leuk.

Zo ziet U dat ook op dit terrein de problemen talrijk zijn; het is een zaak, die veel tact vereist, veel geduld, veel vertrouwen, veel goede wil. Maar als men van beide zijden een beetje weet te geven en te nemen, dan zal het ook hier zeker gaan en liggen er voor menig jong ouderpaar heel wat gezellige avondjes van samen-uit in het verschiet.

E. A. VON BALLUSECK-ERINGAARD.

Een aspirant-oppas van 12 jaar, uit het Zuidelijk deel van New York, tracht manmoedig het zuidelijk deel van zijn „proefkonijntje" te bekleden. *Foto Wide World*

Moeilijke kinderen

Jantje is het 3de kind uit een gezin van 4 kinderen. Op het ogenblik van de voogdijaanvaarding is hij 10 jaar.

De vader, een fabrieksarbeider, maakt een keurige indruk, hoewel niet zeer gunstig. Hij blijkt echter thuis zeer heerszuchtig te zijn, treedt op krachtdadige wijze op en duldt niet, dat er iets buiten zijn wil gebeurt. Tegenover zijn vrouw gedraagt hij zich als een despoot. Op alle mogelijke punten beknot hij haar.

Hij heeft een bijzondere voorliefde voor Jantje, die waarschijnlijk daardoor door zijn moeder verwaarloosd wordt, zowel materieel als op het punt van moederlijke liefde. Al haar haat tegen haar man brengt zij op de jongen over. De moeder is totaal overspannen, zowel lichamelijk als geestelijk.

Jantje is van jongs af aan een zeer moeilijk kind, totaal anders dan de andere kinderen. Hij is zeer bazig en ongezeggelijk. Bovendien werd hij door de moeder volkomen verwaarloosd. Hij werd bij de andere kinderen achtergesteld, kreeg geen snoep, mocht niet aan tafel eten. Dit gebeurde als de vader uit was. Toen deze het merkte, deed hij echter geen poging de toestand te verbeteren.

Jantje werd steeds onhandelbaarder, weigerde naar school te gaan, (was hij eenmaal op school, dan gaf hij geen moeite). Hij zwierf telkens rond, werd enige malen door de politie thuisgebracht. Ook pleegde hij een groot aantal diefstalletjes.

Op grond van hun onmacht deze jongen op te voeden en dankzij het feit, dat zij zich niet verzetten, werden de ouders uit de ouderlijke macht over hem ontheven.

Toen hij in observatie werd opgenomen, bleek hij zeer moeilijk en onevenwichtig. Hij heeft zeer onaangename karaktertrekken, weigert te gehoorzamen en is zeer eigengereid. Voor een gezinsverpleging is hij voorlopig totaal ongeschikt, zodat een gestichtsverpleging voor hem zal worden gezocht.

* * *

Ik ben met een voorbeeld begonnen om aan te tonen, hoe het kan gebeuren, dat een kind moeilijk wordt en dit moeilijk zijn duidelijk samenhangt met verschillende omstandigheden in het gezin.

Wij vragen ons af of het ook mogelijk is, dat een kind slecht is *aangelegd*, of dat het alleen de slechte *omgeving* is, die hem moeilijk maakt.

Wij zien b.v. een kind van wie de moeder achterlijk is, de vader drinkt en is crimineel. Zeker zijn hier aanleg-factoren, maar de invloed van de slechte omgeving is minstens even belangrijk. Vaak zijn de gevallen minder duidelijk en is het moeilijk een onderscheid in z.g. milieu- en aanlegfactoren te maken.

Misschien is het verhelderend in dit verband stil te staan bij een overzicht, dat *Dr. J. Koekebakker* ons geeft in zijn boek „Kinderen onder Toezicht". Dr. Koekebakker, eertijds ambtenaar voor de Kinderwetten in Amsterdam, heeft op uitermate deskundige wijze zijn materiaal bewerkt. Hij tracht uit de bonte verscheidenheid van factoren een manier te vinden om de gezinsverhoudingen in al hun variaties te benaderen. Hij ziet echter zeer goed in, dat hierbij het gevaar bestaat een te vast schema te ontwerpen, dat een starre toepassing zou vragen.

Hij deelt de ongunstige gezinnen in in 5 groepen :

A. *Het verwaarloosde gezin.*

„Verwaarlozing" houdt steeds iets negatiefs in, een „niet-doen". In deze gezinnen is alles onverzorgd : de woning, de maaltijden, de kleren. Er is geen regelmaat in de huishouding. Ook aan het gezinsleven en de verhouding tussen de familieleden wordt geen aandacht besteed. Er is een *algemeen verzorgingstekort.*

B. *Het weke gezin.*

Hier is de verzorgingskant in de regel niet onvoldoende. Eerder is er „oververzorging". Er heerst een sterke gezinsband, doch geen gezag. De opvoeding is zonder vaste lijn. Er wordt niet geëist, wel gesmeekt. Discipline en gehoorzaamheid zijn gunsten aan de ouders verleend. Dit kan fataal zijn voor de kinderen, vooral in bepaalde ontwikkelingsperioden. Ook *enige* kinderen lopen in dergelijke gezinnen ernstig gevaar.

C. *Het strakke gezin.*

Hier is het meestal de mannelijke leiding, die zijn stempel op het gezin drukt. Er is een stevig, regelmatig gezinsleven. De opvoeding volgt bepaalde vaste lijnen, er is geen plaats voor soepelheid en geen ruimte voor de individualiteit van het kind. Meestal gaat het mis, als de kinderen in bepaalde ontwikkelingsperioden geen vast schema kunnen hebben.

D. *Het moderne grote-stadsgezin.*

Dit staat in vele opzichten tegenover het strakke gezin. Het gaat mee met zijn tijd, is bewegelijk en gemakkelijk. Maar er zijn geen positieve waarden en de verhouding tussen ouders en kinderen is leeg.

E. *Het disharmonisch gezin.*

Dit is meestal gekenmerkt door zeer slechte huwelijksverhoudingen. Er is wel een gezinsband, doch zeer onevenwichtig. Soms is er sprake van een bepaalde verdeling tussen de gezinsleden, zodat het gezin in verschillende kampen wordt verdeeld.

Wanneer wij nu zien hoe een kind reageert op deze soorten van omgeving, dan zien wij dat het *verwaarloosde* gezin van grote invloed zal zijn op het ontstaan van geestelijk slappe kinderen zonder vaste wil. In het *weke* gezin worden de kinderen gevormd tot ongehoorzame, egoistische typen. Zij

leren niet zich te remmen. Bij *strakke* gezinnen gaat de ontwikkeling juist in andere richting. Zij maken vaak lange tijd de indruk modelkinderen te zijn tot zij op een gegeven ogenblik proberen het door de opvoeding opgedrongen schema te doorbreken. De kinderen uit het *moderne grotestadsgezin* vallen op door een tekort aan innerlijk houvast. Zij missen de mogelijkheid bij moeilijkheden te kunnen teruggrijpen op hetgeen in eigen gezin aan waarden en zekerheden leeft. Bovendien tonen zij een grote wilsslapte. In het *disharmonische* gezin worden de aldaar heersende spanningen gemakkelijk op het kind overgedragen, waardoor het kind zijn innerlijke zekerheid en evenwicht verliest.

Na deze indeling keren wij terug naar ons voorbeeld en wij zien hoe het best mogelijk is, dat in een gezin verschillende ongunstige invloeden doorheen kunnen lopen : de *verwaarlozing* door de moeder maakt Jantje ongehoorzaam en egoist. De *strakheid* van het gezin, die de vader er in brengt, doet hem in verzet komen. Bovendien is de *aanleg* van Jantje waarschijnlijk slecht. (Het karakter van de vader toont psychopathische trekken). Ook is het gezin zeer *disharmonisch* door de slechte verhouding tussen de ouders, waardoor het de jongen ontbreekt aan geestelijk evenwicht. Ook is hij zeer wilsslap gezien de vele diefstalletjes. Hij kan zichzelf niet beheersen, of liever hij wil het niet. Gelukkig is hij nog jong en zal waarschijnlijk vroeg genoeg uit het gezin verwijderd kunnen worden, om nog voor verbetering vatbaar te zijn.

Jantje is er één van de vele, minder erge en zwaardere gevallen. Gelukkig is het dankzij de vele instanties, die in ons land bestaan op het gebied van de kinderbescherming, mogelijk de meeste van deze kinderen vroeg genoeg op te vangen om ze nog te kunnen maken tot behoorlijke leden van onze samenleving. In een volgend artikel hoop ik hierop terug te komen en de verschillende *instanties* op dit gebied met U te bespreken.

J. G. ZEYLSTRA-VAN LOGHEM

WELVAART
SPAREN....
NIET VERSPILLEN
VERARMING

Wat zei je ?" vroeg de vrouw, tegenover wie wij voorzichtig het woord „sparen" in de mond hadden genomen, „sparen ? Zou jij in deze tijd willen sparen ? Maar dat gaat toch niet. Je weet zelf wel beter." En ze wendde zich verontwaardigd af. Even later ging ze een lekkerswinkel binnen en kocht een zakje snoepjes. Misschien hadden wij ons gezicht niet helemaal in bedwang, want ze zei dadelijk, half verontschuldigend : „Nu ja, 't is voor de kinderen en je wilt toch ook wel iets bij de thee. En dat is tenslotte de moeite niet om te sparen...."

Zij is de enige niet. Er zijn honderden en duizenden vrouwen, die denken, dat het „de moeite" niet is om te proberen dagelijks of wekelijks of maandelijks een kleine kleinigheid te besparen. Dat haalt immers niets uit in zo'n dure tijd ! Maar zij zijn het aloude vaderlandse spreekwoord, dat iedere dag een draadje, een hemdsmouw in een jaar betekent, vergeten.

Want we kunnen zeggen, wat we willen, als zeer grote noodzaak staat ons volk als geheel de eis voor ogen van weer te moeten leren sparen.

Het voorgaande is overgenomen uit het Rotterdamse inlegvel van „Raad en Daad", waarin het stond als inleiding tot een bericht over de medewerking van de U.V.V. in Rotterdam bij de spaaractie van de Spaarbank aldaar.

Inderdaad : Sparen is nodig : Jaren van vernietiging hebben de welvaart van ons volk achteruit gebracht. Dat moeten wij weer inhalen, allen met elkaar. En de stap, die wij daarvoor moeten doen, is : sparen.

Sparen is moeilijk. U vindt zelfs : onmogelijk ? U vindt die stap te groot voor U, buiten Uw bereik ?

Maar een klein stapje om mee te beginnen is niet onmogelijk, is niet buiten Uw bereik : het kleine stapje van : niet-verspillen.

Verspilling is iedere uitgave, die we niet eerlijk en nauwgezet voor ons geweten verantwoorden kunnen. Verspilling is ook : brood in de vuilnisbak ; is : weggewassen suiker, doordat we teveel in de kopjes deden ; verspilling is veel, dat we achteloos door onze handen laten gaan. Die achteloosheid, die brengt ons op het verkeerde pad.

Als we niet langer achteloos zijn, maar acht geven op wat we doen ; als we niet langer ongemerkt : verspillen...., dan zetten we het eerste stapje, de eerste trede omhoog naar nieuwe welvaart van ons volk.

De Anti-Verspillingscommissie wil daarbij een handje helpen. De Commissie treedt op namens het Nederlandse Vrouwencomité. Zij wil in de bladen van de daarbij aangesloten verenigingen de Nederlandse vrouwen af en toe herinneren aan de noodzaak van dat eerste stapje : niet verspillen en daarbij uitleg en wenken geven.

Voor ons allen geldt de opdracht : de eerste trede omhoog te zetten.

DE ANTI-VERSPILLINGS-COMMISSIE.

VAN HEERENGRACHT 478... NAAR FREDERIKSPLEIN 21

De redactie heeft mij gevraagd in het kort te vertellen hoe „we", d.i. de afdeling Amsterdam en het Landelijk Secretariaat, zijn verhuisd.

Dat we het huis moesten verlaten, waar zich het emotievolle K.V.V.-leven en bijna 4 jaar U.V.V.-activiteit hadden afgespeeld, was al geruime tijd bekend. We hadden het bericht met een schok ontvangen, maar toen er de eerste maanden niets gebeurde, waren we al weer een beetje ingesoesd.

De laatste tijd was no. 478 voor de oude getrouwen al niet meer je ware. Het huis, waar eerst de vrouwen hadden geregeerd, was voor het grootste gedeelte onderverhuurd. Steeds meer bordjes met andere namen verschenen er op de deuren, het was niet meer eigen, de sfeer was eruit. Toen dus het bericht kwam, dat het nu werkelijk ging gebeuren, was het niet meer zo'n slag, eigenlijk gaf het een gevoel van opluchting. Wij kregen Frederiksplein 21 aangeboden, een piep klein huisje vergeleken met het oude grachtenhuis, maar het zou helemaal van ons zijn en dat maakte alles goed.

Direct na de aankondiging van de verhuizing, kregen de concierge en zijn vrouw een woning toegewezen. En toen begon het lieve leven. Allereerst werd de keuken uitgebroken. Wolken stof en fijn zand zagen kans door alle kieren binnen te komen, we zaten letterlijk te knarsetanden en door de mokerslagen van beneden, te trillen op onze stoelen. Deuren constant open, kruiwagens zand, hijsende mannen, een totaal verwoeste tuin, dat was het beeld van de laatste weken.

Het was te begrijpen, dat we de verhuiswagen vreugdevol begroetten. Het inpakken viel toch wel mee en Donderdag 10 Maart precies 11 uur kwamen de verhuiswagens op het Frederiksplein aan. Het huis daar was nog wel niet helemaal klaar, maar toch ver genoeg om alles op zijn plaats te zetten. Eerst de bovenverdieping, waar het Landelijk Secretariaat gevestigd is. Het ging in een razend tempo ; zo vlug, dat diezelfde middag van daar uit het Maartnummer van „Raad en Daad" geexpediëerd kon worden !

De verhuiscommissie van de afdeling Amsterdam had prachtig werk gedaan. Precies was er aangegeven, waar de meubels moesten staan. Een eresaluut aan deze dames, die wekenlang dag in dag uit in touw zijn geweest. In een paar dagen leek het huis al een beetje bewoond. Er moeten nóg vloerbedekkingen en gordijnen in sommige kamers komen, maar dat is ook het enige.

De eerste dagen kwamen er weinig mensen, waarschijnlijk dacht ieder, „ik zal er maar niet te gauw naar toe gaan". Maar Donderdag 17 Maart was het of oude tijden herleefden.

Helemaal beneden het gewone in en uit geloop, iemand kwam zich als nieuw lid laten inschrijven, de telefoon rinkelde onophoudelijk. Op de eerste verdieping had de afdeling Amsterdam een commissie-vergadering en op de bovenste verdieping werd een redactievergadering gehouden. Midden in dit bedrijvige gedoe kwam onze presidente-stichtster binnenstappen. Dat was wel de prettigste verrassing, die we konden krijgen. Ik mag wel verklappen, dat Dr. Jane de Iongh ons benijdde om ons frisse bureau met keurige meubels. Haar eigen bureau in Londen kan er qua ligging en inrichting niet aan tippen. Heel gezellig werd er gezamenlijk koffie gedronken in de grote bestuurskamer en ieder was het er over eens, dat het zo weer goed was. Dit kleine huis kan in al zijn kleinheid een punt worden, waar grootse plannen worden gemaakt en uitgevoerd.

Van vele zijden ontvingen wij blijken van belangstelling. De afdeling Zutphen was er het eerste bij, door op 10 Maart een gelukstelegram te sturen ! Een attentie, die zeer op prijs werd gesteld. De presidente van Ouderkerk en omgeving kwam zelf een reusachtige azalea aanbieden, de afdeling Naarden-Bussum stuurde een plant. Ook de afdeling Amsterdam ontving meerdere bloemstukken en zelfs dozen bonbons. Echt feestelijk.

Er is wel één opvallende verandering, als U op het nieuwe ardes komt. U zult n.l. moeten bellen ! Het vriendelijke vertrouwde gezicht van Mevrouw Blaivie en de bekende vraag, die zij altijd stelde : „Bij wie moet U zijn ?" zult U, evenals de vaste bewoonsters, zeker node missen. Na Uw bel wordt nu de deur automatisch geopend, terwijl bordjes U de weg wijzen naar de afdelingen.

Komt U ook gauw eens kijken ?

A. HALBESMA.

Samenstelling

HOOFDBESTUUR U.V.V.

Sedert de laatste maal, dat er in Raad en Daad een adreslijst van het Hoofdbestuur werd gegeven, is de samenstelling van het Hoofdbestuur weer verschillende malen gewijzigd. Het leek de redactie daarom goed weer eens een overzicht te geven van de huidige constellatie van het Hoofdbestuur:

Presidente-Stichtster:
Mejuffrouw Dr. Jane de Iongh, Eaton place 25 S.W. 1 London.

* *Presidente:*
Mevrouw J. B. Ch. Sjollema-s'Jacob, Vijverweg 46, Rotterdam tel. 20646

* *Vice-presidente:*
Mevrouw J. van Nispen-van Wely, Wagnerkade 53, Heemstede tel. 29271

* *Vice-presidente:*
Mejuffrouw Dr. M. A. M. Klompé, Parkstr. 31, Den Haag tel. 11093

* *Secretaresse:*
Mevrouw Mr. E. G. van Diemen-Mekking, Frederiksplein 21, Amsterdam-C. tel. 36153

* *Penningmeesteresse:*
Mevrouw T. van Meurs-Bueninck, Parnassusweg 121, Amsterdam-Z. tel. 95028

Vertegenwoordigsters:

Groningen:
Mevrouw A. L. Roelfsema-Schaafsma, Goeman Borgesiuslaan 11, Groningen tel. 23453

Friesland:
Mevrouw A. C. Wiersma-Risselada, Lekkumerweg 38, Leeuwarden tel. 5055

* *Drenthe:*
Mevrouw J. M. Baronesse de Vos van Steenwijk-van Royen, Nassaulaan 20, Assen tel. 2162

Overijssel:
Mevrouw J. Blijdenstein-Janssen, „Het Amelink", Lonneker bij Enschede tel. 3102

Gelderland:
Mevrouw C. van Geen-van Holthe tot Echten, Huize Bijstein, Putten tel. 203

Utrecht:
Mejuffrouw W. Gerritsen, Wilhelminalaan 5, Baarn tel. 2497

Noord-Holland:
Mejuffrouw B. E. Harmens, Wagnerkade 53, Heemstede tel. 29271

Zuid-Holland:
Mevrouw B. Doelman-Steur, Wittenburgerweg 114, Wassenaar tel. 9510

Zeeland:
Mevrouw A. Batten-Paarlberg, Loskade 25, Middelburg tel. 2483

Noord-Brabant:
Mevrouw J. van de Mortel-Houben, Koningshoeven 170, Tilburg tel. 2764

Limburg:
Mevrouw D. C. Goosens-Montijn, Molenberglaan 36, Heerlen tel. 4101

Amsterdam:
Mevrouw E. van Hall-Nijhoff, Tenierstraat 5III, Amsterdam-Z. tel. 95530

's-Gravenhage:
Mevrouw B. Wijers-Nort (wnd.), Mesdagstr. 9, Den Haag tel. 776486

Rotterdam:
Mevrouw J. de Boer-van Strien, Straatweg 233, Hilligersberg tel. 49903

Utrecht:
Mevrouw J. L. Redeke-Hoek, W. v. Noortstraat 59bis, Utrecht tel. 13414

Adviserende leden:

Bond van Plattelandsvrouwen:
Mevrouw F. T. van der Torren-Veendorp, Noordeinde 118, Waddinxveen tel. 272

Ned. Rode Kruis:
Mejuffrouw Dra. J. Schokking, Prinsessegracht 27, Den Haag tel. 111990

N.I.W.I.N:
Mevrouw B. Wijers-Nort, Mesdagstraat 9, Den Haag tel. 776486

Ouden van Dagen werk:
Mejuffrouw R. Lely, Proostdijsteeg 1, Zutphen tel. 312

*) De met een * gemerkte leden vormen het Dagelijks Bestuur.

VOOR DE KLEINE WONING

Onder het motto „Ons huis, ons thuis" heeft „De Bijenkorf" door twee jonge ontwerpers, een aantal meubelseries laten ontwerpen, en op allersmakelijkste wijze geëxposeerd, die alleszins het bekijken waard zijn. Want hier is een eerste, geslaagde en verantwoorde poging gedaan om meubels te scheppen voor de toekomst. En onze toekomst is : de kleine woning. De woning met weinig vertrekken, de woning met kleine vertrekken. De woning met een woonkamer, waarin gewoond zal moeten worden, de woning met de zitslaapkamer, die ook plaats en gelegenheid zal moeten bieden voor duizend-en-een bezigheden.

Aan dat alles is gedacht door de mensen, die deze meubels hebben ontworpen. En aan dat alles is ook gedacht door „De Bijenkorf", die ze deed uitvoeren in goede, mooie en soliede houtsoorten, voor prijzen, die men dan weliswaar niet spotgoedkoop kan noemen, maar die belangrijk lager liggen dan hetgeen men sinds het eind van de oorlog voor lelijke, onpractische en slecht gemaakte meubels heeft moeten betalen. Afgezien van al deze onschatbare voordelen, zijn deze meubelseries zó ontworpen, dat men ze in elke combinatie kan gebruiken en naar wens en mogelijkheden kan uitbreiden of variëren.

Het jonggetrouwde stel, dat nu maar één kamer heeft, het jongemeisje of de vrijgezel met een zitslaapkamer, zij allen kunnen beginnen aan de kern van een meubilair, dat later kan worden uitgebreid. Het kleine buffet kan groeien tot een groot buffet. het kleine boekenrek tot een bibliotheekwand. Er zijn uitsluitend stoelen, waarop men prettig zit en goed uitrust. En wat men er bekijkt en aanraakt en opent : het is allemaal practisch : laden met ronde hoeken, schuifladen, uitklapbare tafels, die weinig plaats innemen. En alles werkt en werkt goed.

Dit is een belangrijke prestatie. Voor ons en voor wie nu het leven beginnen. En we kunnen U alleen raden : ga zelf kijken en onthoud dit goed.

ELKA SCHRIJVER.

WIJ MAKEN RHABARBERTAART.

Wanneer er op het eind van de maand onvoorzien iets feestelijks in ons gezin gebeurt en de kas laat geen bokkensprongen toe, dan is een zelfgemaakte taart altijd een uitkomst. En dan eens niet bloemsuiker-kaneel-appel, hup, hup, vlug volgens 't bekende recept, maar rhabarbertaart die de appeltaart wat smaak betreft verre overtreft.

Benodigdheden : Voor het deeg

200 gr. bloem — 100-150 gr. boter — 100 gr. witte basterdsuiker — iets zout.

Voor het vulsel :

½ kg. rhabarber — 100 gr. suiker en/of honing — 3 eetlepels custard of 2 lepels cust. + 1 ei — 1 theelepel kaneel — 1 geraspte citroenschil — 2 eetlepels gemberjam of 1 theelepel gemberpoeder — event. rozijnen — 1 in stukjes gesneden appel — 1 pakje vanillesuiker.

U begint met de bloem in een kom te doen.

Vanzelfsprekend gebruikt U patentbloem, deze is luchtiger en geeft een mooier eindresultaat dan gewone bloem.

De basterdsuiker zeeft U in deze zelfde kom.

Wellicht zult U zich afvragen, waarom speciaal basterdsuiker gebruikt wordt. Welnu, in dit deeg, wat officieel zandtaartdeeg heet, wordt te weinig vocht verwerkt om de harde kristalsuiker op te lossen, deze zou als donkere vlekjes altijd in het deeg zichtbaar blijven. De hoeveelheid boter laat U afhangen van hetgeen er beschikbaar is. Gebruikt U echter de kleine hoeveelheid, of wat ook goed mogelijk is een nog kleinere hoeveelheid, dan zult U een ei-dooier of 1 a 2 lepels melk aan het deeg moeten toevoegen.

De boter wordt met twee mesjes in kleine stukjes verdeeld, ongeveer ter grootte van een erwt. Nadat U nu het zout nog toegevoegd hebt, gaat U aan het kneden. *U kneedt met één hand, met de andere draait U de kom rond. Vaak zien we deeg kneden door met de hand in de massa om te harken en het deeg door de vingers te knijpen, ongeveer als tandpasta uit een tube. Op deze wijze kneden we echter het deeg uit elkaar i.p.v. in elkaar. Wanneer U echter met gesloten vingers steeds met de muis van Uw hand naar beneden drukt, de kom draaiende, verkrijgt U vlug het gewenste resultaat: een soepele bal deeg en een schone kom. Ook het uitrollen geeft dikwijls moeilijkheden.*

De volgende wenken zullen U allicht helpen:

Zorg dat de aanrecht schoon en droog is.

Zorg steeds dat er een dun laagje bloem op de aanrecht ligt (handig is het dit met een zeef erop te strooien).

Zorg dat de deegrol schoon is (elk stukje deeg dat eraan blijft plakken, zal U later veel last bezorgen).

Ook de deegrol wordt met bloem ingewreven.

Heb steeds een pannekoekmes bij de hand, hiermee controleert U of het deeg niet op de aanrecht vastplakt. Is het ondanks deze voorzorgsmaatregelen toch vast gaan zitten, strooi dan, nadat U de aanrecht schoongemaakt hebt opnieuw een laagje bloem erop.

U rolt het deeg in tweeën uit. Van de ene helft wordt de bodem gevormd (dikte ½ à ¾ cm.), terwijl de opstaande rand (niet hoger dan 3 cm) en de garnering uit de tweede helft gesneden worden. De opgegeven hoeveelheden zijn voldoende voor een springvorm van ong. 25 cm middellijn, die U goed invet en waarbij U erop let, dat de vorm goed sluit en de zijkanten van het deeg heel goed op de bodem gedrukt worden, *anders kon U bij het bakken wel eens verrast worden door de geur van gecaramelliseerde suiker, welke uit de vorm op het bakblik is gelopen.*

Als het deeg kant en klaar in de vorm zit, gaat U het vulsel klaar maken. De rhabarberstelen worden gewassen en gedroogd, daarna in plakjes gesneden van ½ cm dik. Alle genoemde bestanddelen mengt men er nu vlug doorheen, *want hoe langer deze vulling „onderweg" is, hoe meer gelegenheid de suiker heeft om vocht uit de rhabarber te trekken. De kans bestaat dan, dat het geheel te vochtig wordt. De custard en eventueel het ei doet U er dan ook bij om het vocht te binden.*

U werkt de taart af door er nette reepjes deeg of, wat veel makkelijker is, dunne rolletjes deeg kruislings overheen te leggen. Ook de rand kan, indien U deeg overheeft met een reepje of rolletje afgewerkt worden.

Vlug schuift U nu de taart op een bakblik in de voorverwarmde oven. De temperatuur mag niet al te hoog zijn, anders zou de taart van buiten reeds bruin zijn, voordat hij inwendig gaar is. De baktijd is ca. 1 uur. Mocht de bovenkant dan nog te licht zijn, zet dan de laatste 5 minuten de oven op bovenwarmte.

Wanneer de taart bijna afgekoeld is, strooit U er (met behulp van een zeef) een laagje poedersuiker over. Het resultaat : een gezellige, werkelijk zeer smakelijke taart voor weinig geld, waarop Uw huisgenoten, waarschijnlijk alleen kunnen aanmerken : „Het gebrek van dit gebak is, dat er geen groeikracht in zit, als je er een stuk van opeet, groeit het niet weer aan!" R. K.

Flitsen UIT DE U.V.V.

De afdeling *Ouderkerk a/d Amstel* heeft een commissie van ziekenbezoek. De leden van deze commissie brengen op gezette tijden een bezoekje bij chronische patienten en thuis-zittenden.

De medewerksters van de afd. *Geldermalsen* houden blijkbaar van handwerken en knutselen. Voor 69 chronische patienten werden cadeautjes gemaakt, waarmede men hen in de Decembermaand verraste. Ook vervaardigde men poppen en „beesten" die ten bate van het Dorpshuis verkocht werden. Opbrengst *f* 100,—. Nu komt men weer geregeld bijeen om voorwerpen te maken ten bate van het Ned. Rode Kruis.

In *Rotterdam* in de wijk West II is een drieling geboren, drie jongens. En daar het gezin wel op één baby, maar niet op drie had gerekend, ging de vader spoorslags naar de U.V.V. Hij meldde zich bij de wijk Centrum aan, die het geval wel aan West II doorgaf, waar het gezin thuisbehoorde, maar toch zusterlijk met die wijk meedeed aan het bijeenbrengen van kleertjes. Het bleek een keurig gezin te zijn aan wie het mooie babygoed, w.o. 12 spiksplinternieuwe Amerikaanse luiers, goed besteed was. U.V.V.-sters uit Centrum en West II brachten de kleertjes snel bijeen, tot grote vreugde der ouders en de moeder stond uit erkentelijkheid 20 textielpunten voor de kraamkoffer af.

DE PETROLEUMLAMPENACTIE VAN DE AFDELING DEN HAAG HAD GROOT SUCCES.

Petroleumlampen... Hoe komt die U.V.V. daar nu weer bij!! Wel, héél eenvoudig... Generaal Kruls hield een redevoering in Amersfoort op de Ouderdag voor de vertrekkende Grenadiers en Jagers. Onze toenmalige Presidente Mevrouw Lensvelt, was daar ook aanwezig. De Generaal vertelde, dat aan veel dingen nog een tekort was voor onze jongens op de Buitenposten o.a. ook aan petroleumlampen. Mevrouw Lensvelt knoopte dit in haar oor, bracht het naar voren op de eerstvolgende bestuursvergadering en er werd een Petroleumlampenactie op touw gezet. Gevolg... een oproep in de plaatselijke bladen, en... daar kwamen ze, de antiquiteiten, waar onze grootouders nog bij geschemerd hadden, stallantaarns en (gelukkig) in de meerderheid de stormlantaarns. In de Hongerwinter hadden zij hun eigenaars licht verschaft, stonden vergeten op zolder, maar werden nu weer voor een nodige en nuttige taak tevoorschijn gehaald, met veel liefde opgepoetst en met een hartelijk begeleidend schrijven naar de U.V.V. gebracht. Ons kantoor „geurde" dagenlang naar Petroleum! In de Haagse Courant verscheen bijgaande foto met Overste Keyser van het Contact Comité Grenadiers en Jagers als Pièce de Milieu! Ook girostortingen kwamen in groten getale binnen. Daarvoor worden nieuwe stormlampen aangeschaft bij een firma alhier, welke spontaan aanbood op iedere 12 lampen, welke bij hem gekocht worden voor onze actie, de dertiende lamp gratis te geven. Voorts maakten de studenten van de Technische Hogeschool te Delft 2 prachtige lampen (vergassers) in orde. Treffende staaltjes, o.a. Buurtinzamelingen, waarvoor kinderen zelfs centsgewijze bijdroegen, en voor welk bedrag dan één of meer lampen werden aangeschaft ontbraken niet, kortom..... ONZE PETROLEUMLAMPENACTIE HAD GROOT SUCCES!

Welwillend afgestaan door de Haagse Courant

INHOUD

Met ons 10 millioenen 1
Nummer 21 2
Nogmaals: De Landdag 3
Driepijlenlied 3
De vrouw als... 4
Clubhuis voor werkende vrouwen te Batavia 5
Bij "Women in Green" 6
De Indische School voor Meisjes en Vrouwen" 7
Oppashulp 8
Moeilijke kinderen 10
Verarming, niet verspillen, sparen... welvaart 11
Van Heerengracht 475 .. naar Frederiksplein 21 12
Samenstelling Hoofdbestuur U.V.V. 13
Voor de kleine woning 14
Recept 15
Flitsen uit de U.V.V. 16

DE ABONNEMENTSPRIJS VAN DIT BLAD BEDRAAGT F. 1.25 PER JAAR, EXCL. EVENTUEEL PORTI